

Avskjedshilsen ved Kirkemøtets avslutning

Av Kirkerådets leder Thor Bjarne Bore, Lillehammer, 19. november

Det er tid for oppbrudd og farvel – men først en fortsettelse av takksigelsen. Takk til dirigentskapet for ypperlig møteledelse. De har loset oss meget vel igjennom forhandlingene. Takk til Kirkerådets sekretariat – for solide forberedelser og meget kompetent gjennomføring, på plass sent og tidlig. Alltid til tjeneste. I dette inkluderes sekretærarbeidet i komiteene, det er utrolig hvor mye kreativt, oppsummerende og samlende som er kommet ut av innsatsen som til dels har skjedd på tidspunkter så langt fra normal kontortid som mulig.

Betty og Peter, Skjold og Freia – både dere og Ester og Sindre har gitt oss samlingsstunder morgen og kveld som har formidlet verdier fra den verdensvide kirke som det har vært godt for oss å få del i. Og samlingsstundene har understreket viktigheten av at dersom Kirken skal være et sted for mennesker som søker Gud, må den selv søke et liv nærmere Gud i en bevegelse til gudslivets kilder: stillheten, bønnen, meditasjonen, kontemplasjonen, ordet og sakramentene.

Kirkens oppgave er mer et kall til Gud enn et kall til en oppgave. Det viktigste for kirken må aldri være kvantiteten av våre aktiviteter, men kvaliteten av får Gudsrelasjon.

Og så kjære kirkemøtedeltakere, tillat en gammel maratonløper å gi uttrykk for beundring over den kondisjonen dere har vist disse dagene. Dere har vist en imponerende vitalitet og tankeklarhet fra grytidlig morgen til henimot midnatt. Kunnskap, engasjement, perspektiv, vilje og evne til lytte, til å finne samlende løsninger, er honnørord som sitter løst. Vi har hatt mange gode opplevelser på dette Kirkemøtet. Jeg tenker på møtet med andre kirker og kulturer, helt spesielt bekræftelsen av vårt forhold til den lutherske kirke i Sør-Afrika, åpningsgudstjenesten, misjonsforedraget, åndelige uttrykk morgen og kveld, debattene, ung kirkesang. Når jeg summerer opp alle inntrykk slår det meg hvordan vi både er en kirke i dagen og en kirke med sterke røtter.

I urkristendommen møtte de kristne forfølgelser, men de maktet å formulere sin egen tro på en slik måte at den skapte former for gudstjeneste og tilbedelse som fremdeles inspirerer. Middelalderen var et av den kristne enhetskulturens høydepunkter – med den kristne tro som en sterk en kulturdannende kraft, ikke minst innen bildekunst og arkitektur. Den ga oss en arv vi fremdeles tærer å på – og som det er viktig å pleie.

Vi behøver kunsten i samtidens kirke for å fortolke den og bære den videre, slik at kirken ikke blir et religiøst museum men heller en levende kraftkilde.

Den kristne tro og den kristne tro handler om å ta sitt kors opp og følge Jesus. Det visste de første kristne i sin kamp og under forfølgelser, det visste middelalderens mennesker, og det visste man under reformasjonen hvor orden om korset og om nåden på ny fikk tre frem med skarphet og klarhet.

Disse tre epokene har hver for seg og sammen et budskap til oss. Et budskap om sammenheng og et budskap som, utfordrer oss, både som misjonerende kirke og i forhold til den kultur, det uttrykk som nødvendigvis må springe frem av evangeliet og tilbedelsen av den treenige Gud.

Jeg er svært glad for debatten og vedtaket om Kunsten å være kirke. Det er unektelig et sprang fra en uttalelse av etterkrigstidens store kristne høvdinge i Norge så på Geilomøtet i 1946. Han anerkjente bare kulturlivets nyttevekster som jordbruk, skogbruk, hagebruk, fiske, håndverk, handel, husmoryrket, pleie av syke, barneoppdragelse. Kulturens prydplanter som kunst, litteratur, musikk og teater kunne kristne godt klatre seg foruten, sa han.

I dag tror jeg vi mye klarere ser at når kunsten på sitt beste utfolder den gudgitte skapende og profetiske evne, kan kunstneriske uttrykk formidle nye inntrykk av helheten i kirkens budskap. Noe som blir viktig fremover i denne sammenheng fremover, er å være dristig på menneskets vegne og våge å gjøre feil.

Og det forteller noe om sammenhenger når vi i misjonsdokumentet snakker om et fellesskap som vedvarende blir til gjennom Guds misjon – en folkekirke som utfordres til en mer radikal kulturbevissthet.

I vår uttalelse i fjor om den norske kirkes identitet og oppdrag sa vi at kirkens misjon skal preges av vilje til å lytte og til å møte alle mennesker og kulturer med respekt. Det synes jeg misjonsdokumentet ivaretar godt.

Vi sa også at kirken vil la seg utfordre av ulike kunst- og kulturuttrykk – kunsten å være kirke imøtekommer dette.

Og vi understreket at den norske kirke er kalt av Gud til å stå på de svakes side, påpeke urett, kjempe for rettferdighet der kløften mellom rike og fattige øker - vedtaket i sak 6 om asyl – og flyktningpolitikk er en konstruktiv oppfølging av dette.

Den følger opp kallet til å være Guds hjerteslag i verden, kalt til å gi evangeliet et tydelig uttrykk i vår tid. Da må vi øve oss på å gjenkjenne Jesu ansikt hos dem som møter vårt blikk med bønn om hjelp.

Dette Kirkemøte er det siste i denne fireårsperioden. Noen kommer ikke igjen neste år, fordi de har sittet så lange loven tillater. Andre velger kanskje å hoppe av etter fire år – og valg når det gjelder tidsbruk må respekteres. Men tillat meg likevel en oppfordring til de av dere som ikke er helt sikre på om dere stiller til gjenvalg i bispedømmerådet: Gjør det.

Den norske kirke er inne i kanskje sine mest dyptgripende endringsprosesser, mye må tenkes om og struktureres på nytt. Da er det viktig med institusjonell hukommelse, da er det viktig at det nye kirkemøtet har en del medlemmer som har et bakteppe, som har fulgt sakene. Både Kirkerådet og Kirkemøtet trenger erfaring – samtidig som det alltid er viktig med fornyelse. Dere som har en mulighet til nye fire år – tenk godt over de utfordringer som ligger i fire nye år.

Men på vegne at Den norske kirke til alle dere som er her for siste gang: en varm takk for innsatsen.

Ingen vet hvordan morgendagens kirke blir. Noen av oss er opptatt av omhyggelige utarbeidede planer, forsøk og strategier, opptatt med å forberede oss på det meste. Men det avgjørende for oss alle må være å slippe til Den Hellige Ånd, i tro og forventning og lydighet, villige til å la alle beregninger og forsvarsverk falle.

La oss dra hjem til hvert vårt, vi medlemmer i en kirke som skal leve, forkynne og handle slik at medmennesker får oppleve Jesu nærværende, med all Hans kraft, kjærlighet, vilje og evne til å frelse, redde og reise opp.

Vel hjem til fortsatt virke i og for Guds rike.